

TRANSVERS MİYELİT

17.

BÖLÜM

Miraç YILDIRIM¹

Transvers miyelit, omuriliğin iltihaplanması ile oluşan bir hastalıktır. Omurilik, beyne giden ve beyinden gelen sinir liflerini ve sinyallerini taşır. Bu hastalıkta sinir hücrelerinin etrafındaki örtü (miyelin kılıf) zarar görür. Bu nedenle omurilik sinirleri ile vücudun geri kalanı arasındaki iletişim bozulur.

TRANSVERS MİYELİT HASTALIĞININ BELİRTİLERİ NELERDİR?

Omurilik içinde oluşan herhangi bir bölgedeki hasar sinirlerin işlevlerini etkiler. Transvers miyelit en sık bacak hareketlerinde güçsüzlüğe neden olur. En sık görülen belirtileri şunlardır:

- Bacaklarda (bazen kollarda da) güçsüzlük
- Bacaklarda (bazen kollarda da) uyuşma veya karıncalanma gibi duyuşsal belirtiler
- Ağrı ve rahatsızlık hissi
- İdrar kesesi ve bağırsak hareketlerinde kontrol sorunları

Hastalarda yalnızca bir tanesi veya birden fazlası bir arada bulunabilir.

Transvers miyelitin başlangıcı hızlı (saatler ile birkaç gün içinde) veya daha yavaş (1-2 hafta içinde) olabilir. İlk belirtiler genellikle sırtın alt kısmında başlayan ve yayılan bel ağrısı, bacaklarda ani gelişen yanma ve karıncalanma gibi hisler, duyu kaybı ve bacakların kısmi felci şeklinde olur. Başlangıçta transvers miyelitli çocuklarda bir ayakta tökezleme veya sürüklenme fark edilebilir. Daha sonra bacakların ve gövdenin alt kısmının tam felcine ve bazen eş zamanlı el ve kol hareketlerinin de etkilenmesine neden olabilir.

¹ Dr. Öğrt. Görevlisi, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Nöroloji Bilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-0215-1043

fizik tedavi uzmanı ve fizyoterapistler tarafından hastanızın değerlendirilmesi istenecektir. Bu fizik tedavi son derece önemlidir. Eklemeleri ve dokuları daha esnek tutar ve iyileşmeyi daha kolay ve eksiksiz hale getirir. Hastalığın erken döneminde başlanmalı ve iyileşme süresince devam edilmelidir.

Aile bireyi olarak siz, ziyaretleriniz sırasında hastanın egzersiz yapması konusunda fizyoterapistlere yardımcı olabilirsiniz. Bu egzersizler genellikle hareket açıklığını devam ettirmeyi ve kas güçlendirmesini hedefleyen egzersizlerdir. Kaslardaki sertlik ve kullanılmama nedeniyle oluşabilecek kas erimesini önlemek ve basınç yaralarının gelişme olasılığını azaltmak amacıyla uygulanır. Fizyoterapistler size hangi egzersizleri, nasıl yapacağınızı gösterebilirler. Ayrıca hareketsiz kalan bacaklarda kan akımının devamını sağlamak için bacakların etrafına şişirilebilir manşetler yerleştirilebilir. Bu yöntem bacak damarlarında kan durgunluğunu ve pıhtı oluşumunu önlemeye yardımcı olacaktır.

Rehabilitasyon, ağır felçli çocuklar dâhil tüm çocukların mümkün olduğunca bağımsız hareket etmelerine ve mümkün olan en iyi yaşam kalitesine ulaşmalarına yardımcı olacaktır.

TRANSVERS MİYELİTTE İYİLEŞME SÜRECİNDE VE UZUN SÜRELİ TAKİPTE NELER GÖZLENİR?

İyileşme süreci genellikle belirti ve bulguların başlamasından sonraki 2 ila 12 hafta içerisinde başlar ve 2 yıla kadar devam edebilir. Transvers miyeliti olan çocukların yaklaşık üçte biri tam veya tama yakın iyileşir. Çocukların yarısı kadarında belirti ve bulguların bir kısmı kalıcı olur ancak iyileşme yine de belirgindir. Bu çocuklarda yürümede aksaklık ve idrar kaçırma gibi durumlar kalıcı olabilir. Beşte bir kadar hastada ise iyileşme sınırlıdır. Ayağa kalkabilmesi ancak yardımla olur ve fiziksel bozukluklara yol açar. Bu çocuklar tekerlekli sandalyeye bağlı veya yatakları kalabilirler.

KAYNAKÇALAR:

1. Makhani N, Brenton JN, Banwell B: Acquired Disorders Affecting the White Matter. In: Swaiman's Pediatric Neurology, Swaiman K, Ashwal S, Ferriero D, Schor N, Finkel R, Gropman A et al (eds). Elsevier, 6th ed. Edinburgh; 2018: 759-66
2. Pina-Garza JE, James KC: Paraplegia and Quadriplegia. In: Fenichel's Clinical Pediatric Neurology, Pina-Garza JE, James KC (eds). Elsevier, 8th ed. Philadelphia; 2019: 255-70